

Søknad

Kulturelt utviklingsprogram 2018.

Med dette søker vi støtte til ferdigstilling og digital formidling / tilgjengeliggjøring av flere kulturhistoriske filmprosjekter de kommende to år. Disse prosjektene er langt på vei allerede tatt opp av filmfotograf og statsstipendiat Hans Kr. Bukholm gjennom mange tiår.

1. Havråtunet.

Film basert på dokumentasjon fra driften ved brukene i Havrå fra omkring 1970 og fremover samt omfattende intervjuer med Johannes Torp som er den siste informanten fra den tiden da tunet ble drevet tradisjonelt. I tillegg nye opptak.

Lengde: ca 25 min.

2. Film om Kvalfangst i Skogsvåg.

I Skogsvåg på Sotra er det en tusen år gammel lokal særpreget hvalfangsttradisjon. Kunnskapen om dette har levd frem til våre dager. Prosjektet blir en film basert på autentiske bilder tilbake til 1890-tallet, egne bilder og filmopptak fra 1969 og fremover samt kildemateriale på lydbånd tatt opp fra 1969-2005.

Lengde: ca 30 min.

Bakgrunn for prosjektet

Filmopptakene som ligger til grunn for prosjektet er gjort på eget initiativ og på frivillig basis av Hans Kr. Bukholm fra 1969 og fremover. Arbeidet har i de fleste tilfeller blitt oppmuntret gjennom samtaler med folk fra museumsetaten og tett samarbeid med en rekke offentlige institusjoner og fagpersoner gjennom mange år.

1977 overtok Bukholm det totale film- og billedmateriale etter fiskerikonsulent Thor Iversen. På grunn av det store omfanget som Iversens og Bukholms samlinger etterhvert har fått, med film, bilder, lyd, gjenstander (til sammen 87 koffertar), ble forvaltningen av dette i 2003 slått sammen til en samling, Bukholm-Iversenssamlingen. Denne samlingen er siden forvaltet av et styre og det meste av materialet er oppbevart i Securitas sitt panserhvelv ved Storetveitvannet. For å sikre samlingene avgjorde styret, som sitt første vedtak, at enhver bruk av materialet må genere inntekter som sikrer samlingens vedlikehold og fortsatt sikker lagring. Det at samlingen er sikkert oppbevart på et sted er grunnlaget for at vi i dag kan søke om støtte til å gjøre disse prosjektene ferdige og tilgjengeliggjøre dem for publikum. Bukholm-Iversenssamlingen har gjennom disse årene ikke mottatt noen støtte fra det offentlige til sikring og oppbevaring.

Filmopptakene er gjort med tanke på bruk i konkrete gjennomarbeidede filmprosjekter. Dersom filmene ikke blir fullført slik de er tenkt vil ikke filmmaterialet være tilgjengelig for andre produsenter som arkivmateriale. Salg av arkivmateriale har aldri vært Bukholm-Iversenssamlingens primære hensikt. Det er derfor svært viktig at filmene ferdigstilles mens opphavsmannen fortsatt kan stå for fullføringen og materialet komme offentligheten til gode i gjennomarbeidet form slik det er tenkt. Grunnlaget for at arbeidet nå kan taes opp og fullføres er samarbeidet med Anette Thorsheim gjennom en årrekke.

Vi viser til møte med Hordaland fylkeskommune vinteren 2017. Forslaget som var grunnlaget for møtet gjelder en rekke kulturhistoriske dokumentarserier siktet mot en digital formidlingsplattform. Vi oppfatter disse prosjektene som en serie likestilte kulturprosjekter som burde bli tilgjengelig for offentligheten. Erfaring viser at finansiering av dette som konvensjonelle dokumentarfilmer ikke vil være mulig gjennom vanlige filmstøtteordninger da bare finansieringen av hvert prosjekt i konkurranse med andre filmer i alle kategorier vil ta 3-5 år. Vi ser da vårt KUP-prosjekt som et arbeid for digital tilgjengeliggjøring av en serie verdifulle kulturelle dokumentasjonsprosjekter. Vi håper at KUP-midler også videre fremover kan være en løsning for å komme videre med prosjektetserien (mer enn ti prosjekter) over flere år utenom vanlige filmstøtteordninger.

Etter tilsagn på KUP-midler høsten 2017 er vi nå godt i gang med arbeidet med bilderedigering for Mongstadfilmen som den første filmen på listen. I tillegg er det gjort vesentlig research på filmen om landnotfiske. Vi har bygget opp et komplett høytytelses redigeringsutstyr basert på Davinchi Resolve. Dette systemet er spesielt egnet for oss da det er redigering og grading i et integrert opplegg. Elektronisk lyssetting og fargekorrigering (grading) er spesielt viktig i prosjekter basert på filmmateriale fra mange ulike kilder som er opptatt på forskjellig teknikk gjennom mange tiår.

Bergen filmutvikling har gjennom stor velvilje fra NRK de siste månedene overtatt og installerer teknisk utstyr for overspilling av en rekke forskjellige analoge og digitale formater. Dette har gjort oss selvhjulpne på mange områder, bl.a. på skanning av både positiv og negativ 16 og 35mm film. Utstyret er også oppdatert til å skanne i full HD og 4K (ultra high definition).

Erfaringene vi til nå har gjort oss tilsier at vi nå bør gå videre med de noe mer krevende prosjektene Kvalfangst og Havrå som gir større utfordringer enn de to første filmene. Dette før vi går løs på den virkelig krevende oppgaven på listen som er filmen om oselvaren. Denne filmen fremstår som en mastodont (fagversjon 2 t 10 min + 40 min bonusmateriale av detaljer under bygging og publikumsversjon på 40-50 min) i filmsammenheng. Materialet består av nær 10 ruller ferdig klippet orginalmateriale i varierende kvalitet fra mange forskjellige kilder. Til hver av disse rullene hører det 4 ruller analogt lydmateriale, kommentarer, musikk, 2 x synk.lyd mm. Dette enorme materialet skal sammenstilles og ferdiggjøres digitalt og det er et svært omfattende og komplisert arbeide. Vi tenker at vi etter gjennomføring av Kvalfangst og Havrå de kommende to årene vil være godt i stand til å ferdigstille også dette prosjektet.

Når de overnevnte prosjektene er gjennomført ønsker vi å ferdigstille og tilgjengeliggjøre flere prosjekter:

1. Filmen om Oselvaren.

Film basert på kildemateriale etter femte generasjons båtbygger Alfred Søvik tidlig på 1970-tallet. Lengde: En publikumsversjon på 40-50 min.

Tillegg en vitenskaplig versjon på 2 t 10 min hvorav 50 min er en detaljert skildring av hele byggeprosessen fra utvelgelse av båtastokker i skogen til ferdig båt (1972). I tillegg ytterligere 40 min med supplerende detaljopptak (1976).

2. Gravfersskikker i Hordaland.

Fra 1973 til 1977 gjorde Hans Kr. Bukholm i samarbeid med museumsinspektør Olav Sletten et omfattende innsamlingsarbeid om gravferdsskikkene i kystkommunene vest for Bergen. I tillegg ble det gjort filmopptak og fotodokumentasjon på en rekke gamle gravplasser og opptak av gravsalmer fra tre ulike kilder. Materialet gir detaljert informasjon om skikker ved gravferd som fra 1930-tallet

og fremover har gjennomgått store forandringer. Dette i tillegg til en rekke fotografier tatt av Kr. Bing ved Fjell kirke i 1904 gir et bilde av et miljø som etter det vi vet ikke er dokumentert av andre.
Lengde: ca 10-15 min.

3. Film om Telavåg-tragedien.

Filmen blir basert på et stort antall stillsbilder, dokumenter, båndopptak med eldre folk samt 16- og 35mm filmopptak som aldri tidligere er publisert i noen sammenheng omkring hendelser i Telavåg under krigen og fremover.

Lengde: ca 20-30 min.

4. Bunadsveving i Hardanger.

Film basert på kodachrome 16mm fargeopptak av den da 99 år gamle Rannveig Lutro som fremdeles var aktiv i vevstolen. Rannveig Lutro holdt da i hevd de eldste tradisjoner omkring bunadsvev i indre Hardanger og ble påskjønnnet med Kongens fortjenestemedalje for sitt arbeid.

Lengde: ca 10-15 min.

5. Haus-filmen.

I 1970-73 hadde Revheim / Bukholm planer om en film om gamle Haus kommune (som inkluderte Arna før Arna ble slått sammen med Bergen kommune). Det ble da gjort et antall opptak av eldre bygningsmiljøer, folkeliv, kommuneadministrasjonen, kommunikasjoner samt utbygging av nye veier. Filmen vil gi et tidsbilde av en bydel som har gjennomgått store forandringer siden opptakene ble gjort.

Lengde: ca 15-20 min.

6. Haukeland skole.

Gamle Haukeland skole som ble revet på 1970-tallet stod som en representant for det gamle skolemiljøet i Bergen. På midten av 1960-tallet gjorde lærer Arnfinn Færøyvik en rekke filmopptak i farger (ca 1 time) av miljøet omkring Haukeland skole (opptak i undervisning, bilder fra skoleplassen, skogplanting i byfjellene mm) før miljøet ble forandret ved at sentralblokken ved Haukeland sykehus ble bygget.

Lengde: ca 20-25 min.

7. D/S Oster.

I våre samlinger er det et stort upublisert film- og videomateriale av D/S Oster og andre lokalrutebåter i Nordhordland tilbake til begynnelsen av 1930-tallet. Filmen vil sette materialet inn i en historisk sammenheng og gi et levende bilde av dagligliv i vår nære fortid til delvis basert på autentiske opptak.

Lengde: ca 20-25 min.

8. Øygarden.

En film basert på et stort tilfang av materiale fra 1930-tallet, bl.a Thor Iversen, og opptakt gjort av Hans Kr. Bukholm fra ca 1970. Filmen vil også inneholde ukjente opptak fra torget og bryggen i Bergen trolig fra før første verdenskrig. Med enkle supplerende opptak vil dette kunne bli en levende og helhetlig skildring av kystmiljøet langs Hordalandskysten.

Lengde: ca 20 min.

9. Skolehuset i Seim.

Våren 1970 rev Hordamuseet skolehuset i Fjell skolekrins ved Seim i Lindås. Skolehuset er nå oppsatt på Hordamuseet. I regi av Johannes Revheim ble det gjort opptak med pensjonert lærer Fjellanger og en rekke elever i skolestova og på skolevei. Filmen levendegjør et typisk bygdeskolemiljø fra Bergens omland.

Lengde: ca 10-15 min.

10. Johannes Revheim og Hordamuseet. Pionerinnsats innen kulturvern i Hordaland.

Hordamuseet på Stend er i stor grad en manns verk. Revheim begynte innsamling av kystkulturen i Nordhordland på 1930-tallet, og tok allerede i 1945 initiativ til det som senere ble Hordamuseet.

Mellom 1945 og 1973 gjorde han praktisk talt alene en enorm innsats med innsamling av gjenstander, båter, flytting av hus, lydbåndopptak med eldre informanter (300 timer) samt fotografering og filmopptak. Hans Kr. Bukholm gjorde under reiser med Revheim i tillegg til fotografering en lang rekke 16mm filmopptak samt lydbåndopptak av Revheims arbeid i felt. Opptakene vil gi en bakgrunn for Revheim og Hordamuseet og gi en forståelse av denne pionerinnsatsen innen kulturvern i Hordaland.

Lengde: ca 20-25 min.